

Podpora pečujících na trhu práce

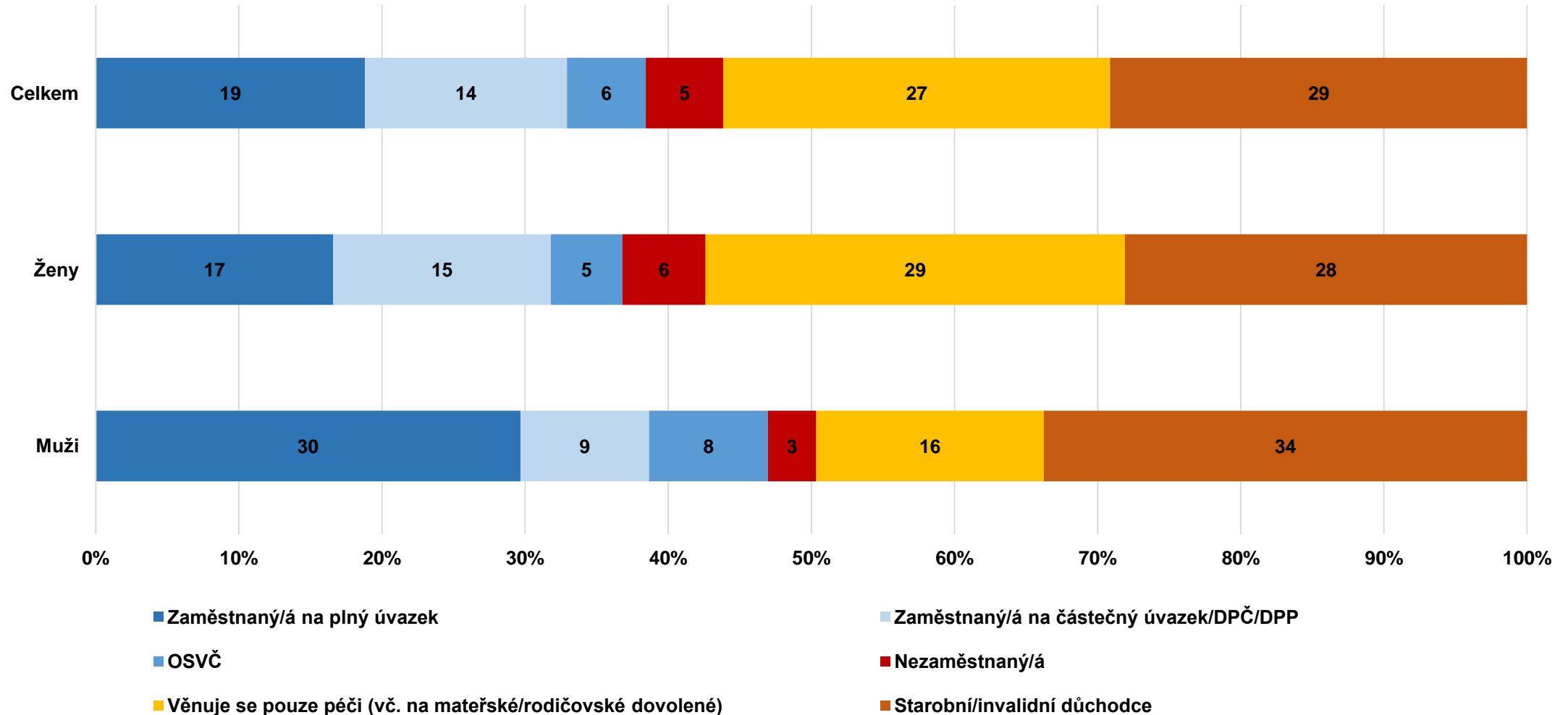
—

situace a možnosti podpory pečujících
prostřednictvím vstřícných a flexibilních
podmínek

Ekonomická aktivita pečujících osob

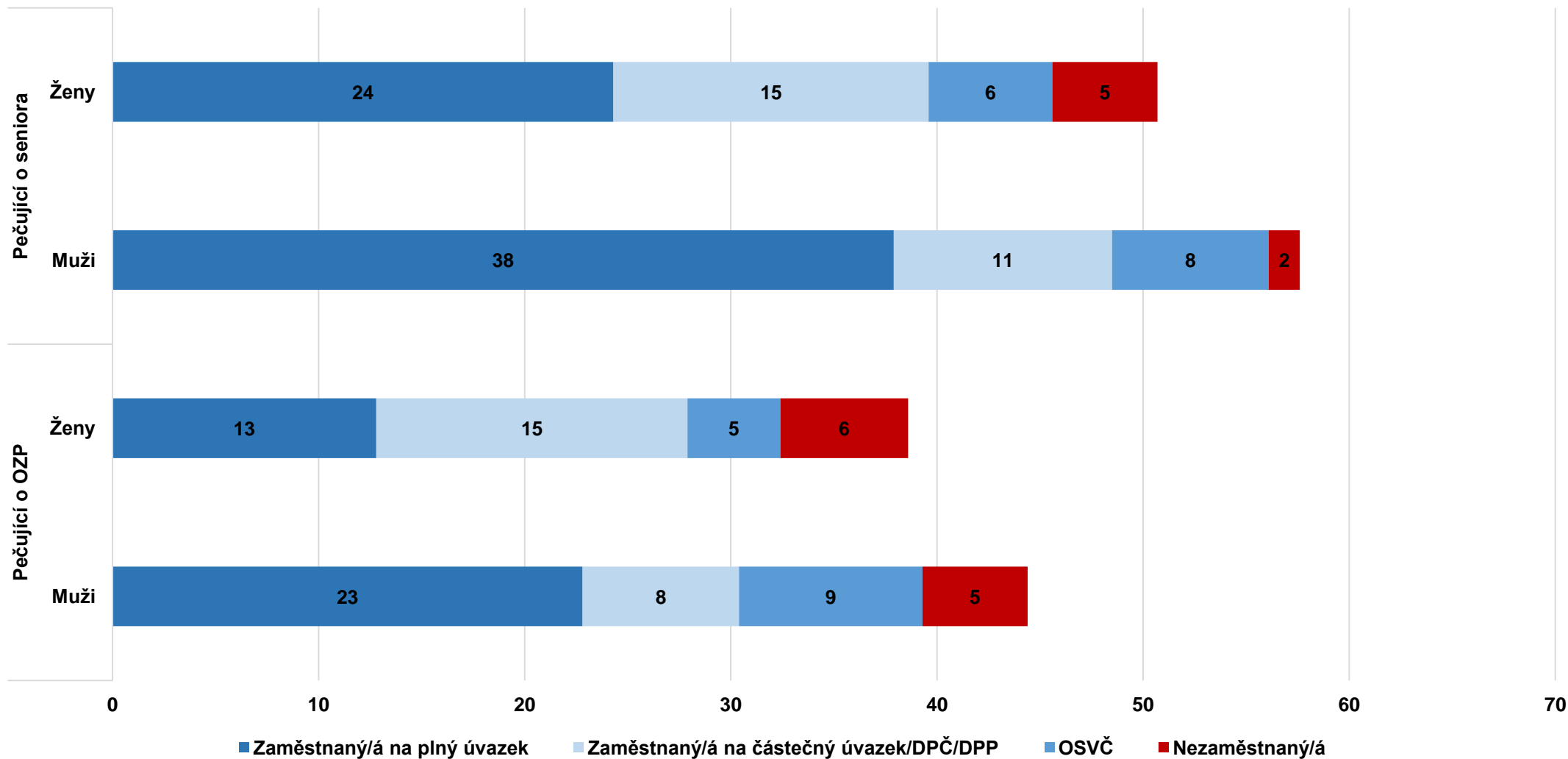
Šetření: Pečující osoby 18+, min. 20 hod. péče týdně, N = 858, 2014

Zdroj: „Podpora neformálních pečovatelů“, FDV 2014

Ekonomická aktivita pečujících osob dle typu osoby v péči (v %)

Zdroj: „Podpora neformálních pečovatелů“ (N = 858), FDV 2014

Ekonomická aktivita pečujících osob před zahájením péče a v současnosti

	Pečující osoby		Obecná populace
	Před zahájením péče	V současnosti	
Míra ekonomické aktivity (+15 let)	76,8 %	43,5 %	59,3 %
Míra ekonomické aktivity osob v produktivním věku (15-64 let)	80,3 %	51,3 %	73,5 %

Zdroj: „Podpora neformálních pečovatelů“, FDV 2014

Zdroj: VŠPS, ČSÚ 2014

Ekonomický status pečujících před zahájením péče a v současnosti (v %)

Ekonomické postavení respondenta před zahájením péče	Současné ekonomické postavení respondenta					
	Zaměstnaný/á na plný úvazek	Zaměstnaný/á na částečný úvazek	Nezaměstnaný/á	Na RD/MD	Ve starobním důchodu	Věnuje se pouze péči
Zaměstnaný/á na plný úvazek	28*	8	6	2	18	27*
Zaměstnaný/á na částečný úvazek	3	60*	3	8	20	5
Nezaměstnaný/á		4	44*			48*
Na RD/MD	10	12	4	10		48*

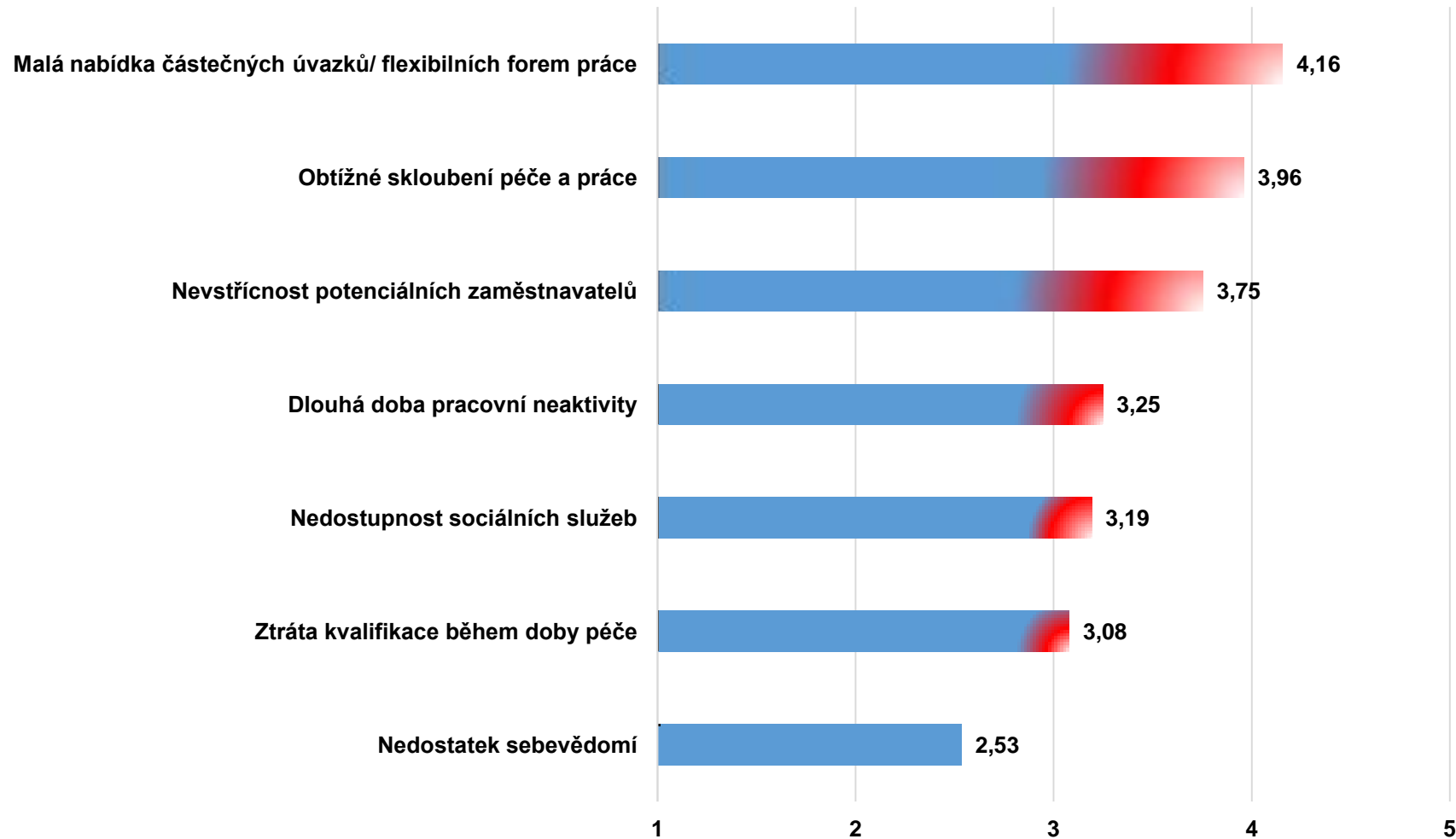
Zdroj: „Podpora neformálních pečovatelů“, FDV 2014

Překážky pečujících při hledání zaměstnání

Pečující, kteří si v posledním roce hledali práci (N = 132)

1 – vůbec mě neomezuje, 5 – zcela mě zabraňuje najít zaměstnání

Problémy spojené s ekonomickou aktivitou pečujících:

- 1) Nedostatečné využívání zkrácených úvazků a flexibilních forem práce
- 2) Odchod významného podílu pečujících osob z trhu práce

Částečné úvazky a flexibilní formy práce I.

- Dobré ukotvení v pracovně-právní legislativě
- Pečující osoby právní nárok na zkrácení či úpravu pracovní doby
 - Zákoník práce (č. 262/2006 Sb., § 241) – *„Požádá-li (...) zaměstnanec, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost), o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel povinen vyhovět žádosti, nebrání-li tomu vážné provozní důvody.“*

Částečné úvazky a flexibilní formy práce II.

- Neuplatňování v praxi – v ČR částečné úvazky jen 5,3 % na celkové zaměstnanosti (EU28 19,6 %) (Eurostat 2015)
- Důvody nízké nabídky:
 - Zvyklost plných úvazků,
 - Zaměstnavatelé – administrativní a ekonomické bariéry, nevstřícnost,
 - Zaměstnanci – ekonomická nevýhodnost
- Práce na částečný úvazek 25,4 % ze zaměstnaných pečujících (FDV 2014)
- Slabá místa:
 - Přejít do ekonomické neaktivity namísto snížení úvazku,
 - Nedostatečná informovanost pečujících o právech v zaměstnání,
 - Největší překážka při hledání zaměstnání

Volno na péči jako nástroj podpory ekonomické aktivity pečujících

- Úplné/částečné uvolnění pečujícího zaměstnance za účelem zorganizování péče či poskytování péče blízké osobě, garance udržení pracovního místa
- Cíle:
 - Ochrana pečujících osob na trhu práce, předcházení odchodu do neaktivity,
 - Lepší sladění práce a péče,
 - Motivace k realizaci neformální péče, podpora její kvality
- Právní ukotvení volna na péči diskutováno na úrovni EU
- Nástroj zaveden v několika evropských zemích
 - Rozdílné parametry: délka, nárok, způsob stanovení nároku, finanční kompenzace

Volno na péči – příklady ze zahraničí

	Rakousko Volno na péči (Pflegekarenz)	Irsko Volno na péči (Carer's leave)
Rok zavedení	2014	2001
Nárok	Po dohodě se zaměstnavatelem	Právní nárok
Způsob stanovení nároku	Stupeň závislosti stanovený pro účely příspěvku na péči	Potřebnost péče určí praktický lékař
Finanční kompenzace	Příspěvek při volnu na péči (Pflegekarenzgeld)	Příspěvek při péči (Carer's Benefit)
Délka	1-3 měsíce	3 měsíce – 2 roky
Možnost souběhu práce a péče	Zkrácený pečovatelský úvazek (Pflegeteilzeit), doporuční krácení dávky	Max. 15 hod. týdně
Výše příspěvku	55 % čistého denního příjmu (min. 395,31 €, max. 1 400 € měsíčně)	205 € týdně
Příjemci dávky (2014)	2321	1769
Náklady na dávku (2014)	4 948 tis. €	23 652 tis. €

Dlouhodobé ošetřovné

	Rakousko Volno na péči (Pflegekarenz)	Irsko Volno na péči (Carer's leave)	České republiky Pracovní volno z důvodu ošetřování (v přípravě)
Nárok	Po dohodě se zaměstnavatelem	Právní nárok	Právní nárok
Způsob stanovení nároku	Stupeň závislosti stanovený pro účely příspěvku na péči	Potřebnost péče určí praktický lékař	Potřeba péče určena lékařem, předchází hospitalizace
Finanční kompenzace	Příspěvek při volnu na péči (Pflegekarenzgeld)	Příspěvek při péči (Carer's Benefit)	Dlouhodobé ošetřovné
Délka	1-3 měsíce	3 měsíce – 2 roky	Až 3 měsíce
Možnost souběhu práce a péče	Zkrácený pečovatelský úvazek (Pflegeteilzeit), proporční krácení dávky	Max. 15 hod. týdně	Ano, proporční krácení dávky
Výše příspěvku	55 % čistého denního příjmu (min. 395,31 €, max. 1 400 € měsíčně)	205 € týdně	60 % denního vyměřovacího základu

Rozvoj podpory pečujících na trhu práce

- Téma flexibilních forem práce a sladování rodinného a pracovního života tradičně řešeno ve vztahu k rodičovství
 - Nutné přidat pečující mezi cílové skupiny této problematiky
- Zvýšení informovanosti pečujících o právech v zaměstnání
- Spolupráce se zaměstnavateli – zvýšení povědomí o tématu, diskuse o možnostech podpory cílové skupiny z jejich strany
- Zavedení dlouhodobého ošetřovného
- Otázka volna na péči při doprovodu umírající osoby

Děkuji za pozornost!

hana.geissler@fdv.cz

<http://www.ofdv.cz/>